รูปแบบการยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

Educational Quality Enhancement Model of Private Vocational Colleges in the Northeastern Region

[1]ณภาภัช ก้องสิริบวรกุล, [2]นิษฐ์วดี จิรโรจน์ภิญโญ และ[3]กมลมาลย์ ไชยศิริธัญญา

[1]Naphaphut Kongsiribavornkul, [2]Nitwadee Jirarotephinyo and [3]Kamolmal Chaisirithanya

[1]วิทยาลัยเทคโนโลยีท่าบ่อบัณฑิต

[2,3]คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

[1]Thabo Bundit Technology College

[2,3]Faculty of Education, Bangkokthonburi University

[1]Corresponding Author. E-mail: tch.tech.2014@gmail.com

Received November 20, 2023; Revised December 13, 2023; Accepted December 22, 2023

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนารูปแบบองค์ประกอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2) ยืนยันรูปแบบปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพควบคู่กันอย่างต่อเนื่อง ผสมผสานและบูรณาการผลของการวิจัยเข้าด้วยกัน เพื่อความสมบูรณ์และความเชื่อถือของผลการวิจัย ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหาร รองผู้บริหารและครูผู้สอนของสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวนสถานศึกษา 189 แห่ง จำนวนประชากร 945 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหาร รองผู้บริหาร และครูผู้สอนของสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 275 คน ผู้วิจัยได้กำหนดการสุ่มตัวอย่างจากประชากรที่ใช้เป็นขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการเปิดตารางของเครจซี่และมอร์แกน จากนั้นใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า รูปแบบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอาชีวศึกษา เอกชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มี 5 องค์ประกอบ ประกอบด้วย การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม การจัดการเชิงกลยุทธ์ที่ดี การพัฒนาบุคลากรคุณภาพ เน้นคุณภาพงานวิชาการ และการจัดการความรู้เพื่อการเรียนรู้ ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า รูปแบบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา อาชีวศึกษาเอกชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้ง 5 องค์ประกอบ 19 ปัจจัย

คำสำคัญ: รูปแบบการยกระดับคุณภาพ; สถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน; ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

Abstract

The objectives of this article are to 1) develop a model for the educational quality components of private vocational educational institutions in the Northeastern region 3) confirm the model of administrative factors that affect to the quality of education in educational institutions Private vocational education in the Northeastern region This research is a mixed method research consisting of quantitative research. (Quantitative Research) and Qualitative Research (Qualitative Research) together continuously. Mix and integrate research results. for the completeness and reliability of the research results. The population used in this research is administrators, deputy administrators, and teachers of private vocational educational institutions in the Northeastern region. The number of educational institutions is 189, the population is 945 people. The sample used in this research is 275 administrators, deputy administrators, and teachers of private vocational educational institutions in the Northeastern region. The researcher has set a random sample from the population used. Sample size by opening the table of Krejcie and Morgan and then using stratified random sampling (Stratified Random Sampling). Research results Research results according to objective 1 It was found that the educational quality model of vocational educational institutions The private sector in the Northeast has 5 components, including participatory management. Good strategic management Quality personnel development Focus on the quality of academic work and knowledge management for learning Results of research according to objective 2: results of confirmation of the educational quality model of educational institutions. Private vocational education in the Northeastern region found that educational quality patterns of educational institutions Private vocational education in the Northeast has 5 components and 19 factors.

Keywords: Educational quality enhancement model; Private vocational educational institutions; Northeast region.

บทนำ

การบริหารสถานศึกษาเพื่อให้มีประสิทธิผลนั้นต้องใช้ปัจจัยการบริหารหลายอย่างบุคคลที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษาจึงกลไกสำคัญและเป็นตัวแปรสำคัญในด้านการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมีอิทธิพลต่อคุณภาพของผลลัพธ์ที่เกิดจากการบริหาร ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาในยุคใหม่จะต้องมีคุณลักษณะที่โดดเด่นเหมาะสม มีความรู้เชิงทฤษฎี ทักษะ บทบาทหน้าที่ คุณธรรม และประสบการณ์ทางการบริหารการศึกษายุคใหม่ เพื่อนำพาสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จ (Parker,2018) สามารถตอบสนองต่อการแข่งขันและมีความทันสมัยต่อโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา และเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดให้พัฒนาคน(ชุลีพร อร่ามเนตร, 2562) ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา ถือเป็นบุคลากร ทางการศึกษาที่สำคัญที่สุดในสถานศึกษาที่จะสามารถบริหารสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพสูงสุดแก่สถานศึกษา

การปรับเปลี่ยนบทบาทของสถานศึกษาให้ทันตามกระแสโลกาภิวัฒน์และความต้องการของสังคมไทยในการที่จะแข่งขันในเวทีเศรษฐกิจโลก การก้าวเข้าสู่ความทันสมัย การเปิดเสรี และการก้าวเข้าสู่สากล

ปัญหาการจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษาที่ไม่สามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนสำเร็จการศึกษาได้ตามเป้าหมาย (Henderson, Iain S.,2008) ซึ่งรูปแบบการบริหารสถาบันอาชีวศึกษาในปัจจุบันขาดการเน้นในด้านการให้บริการการศึกษาที่ดี การจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมสนับสนุนและให้ความช่วยเหลือผู้เรียนจนสำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานวิชาชีพ และสร้างความจงรักภักดีให้เกิดต่อสถาบันอาชีวศึกษาเอกชน ซึ่งจะจูงใจให้มีผู้เรียนในสถาบันอาชีวศึกษาเอกชนในปริมาณที่เพิ่มขึ้น จากการที่ผู้สำเร็จการศึกษาหรือรุ่นพี่ได้บอกต่อ ประชาสัมพันธ์ แนะนำ และชักชวนญาติพี่น้อง เพื่อน ๆ และรุ่นน้องเข้าศึกษาต่อ ปัญหาการจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษาที่ไม่สามารถผลิตผู้สำเร็จการศึกษาได้ตามความต้องการกำลังคนของประเทศมาจากปัญหาหลักคือ การที่ไม่มีนักเรียนมาเรียนอาชีวศึกษา และในขณะเดียวกันการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาก็ไม่สามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนสำเร็จการศึกษาได้ตามเป้าหมาย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561) ซึ่งการเรียนอาชีวศึกษานั้นผู้เรียนจะต้องมีความพร้อมและมีความรับผิดชอบสูงจึงจะสำเร็จการศึกษาได้จากปัญหาดังกล่าวจึงนับได้ว่าเป็นเรื่องที่สำคัญยิ่งที่ทุกฝ่ายต้องหันมาดูแลให้ความความสำคัญ และตระหนักถึงความเร่งด่วนจำเป็นในการแก้ไขปัญหาและส่งเสริมการเรียนอาชีวศึกษาให้มากขึ้นอย่างจริงจัง อีกทั้งสถาบันอาชีวศึกษาต้องจัดการศึกษาที่ให้ความสำคัญกับผู้เรียนด้วยการส่งเสริมสนับสนุนและให้การช่วยเหลือผู้เรียนจนสำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานวิชาชีพให้จงได้ (McClelland, David.,2004) ซึ่งรูปแบบการบริหารสถาบันอาชีวศึกษาในปัจจุบันขาดการเน้นในด้านการให้บริการการศึกษาที่ดี จึงไม่เป็นการส่งเสริมความสำเร็จของผู้เรียนและไม่ก่อให้เกิดความจงรักภักดีต่อสถาบันการศึกษา การให้บริการการศึกษาจนผู้เรียนสำเร็จการศึกษาตามมาตรฐาน (เบญจวรรณ ศรีคำนวล,2560)

การบริหารคุณภาพของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชน จึงมีความสำคัญและจำเป็นในการบริหาร เพราะวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนเป็นการบริหารด้วยตนเองของผู้รับใบอนุญาต และมีการแข่งขันด้านผู้เรียนจากโรงเรียนสามัญ การบริหารคุณภาพจึงเป็นจุดสำคัญในการที่สามารถทำให้วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนดำรงอยู่ได้ ผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีหน้าที่รับผิดชอบในด้านการให้บริการอำนวยความสะดวกในสถานศึกษา จึงมีความสนใจศึกษาปัจจัยการบริหารที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ บทความวิจัยนี้นำเสนอข้อมูลที่ได้รับจะเป็นประโยชน์เชิงนโยบายในการบริหารงานสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ส่งผลเป็นที่ยอมรับทั่วไป ตลอดจนนำไปเป็นแนวทางในการบริหารสถานศึกษาให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน เพื่อจะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1) เพื่อพัฒนารูปแบบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2) เพื่อยืนยันรูปแบบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา อาชีวศึกษาเอกชน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

กรอบแนวคิดการวิจัย

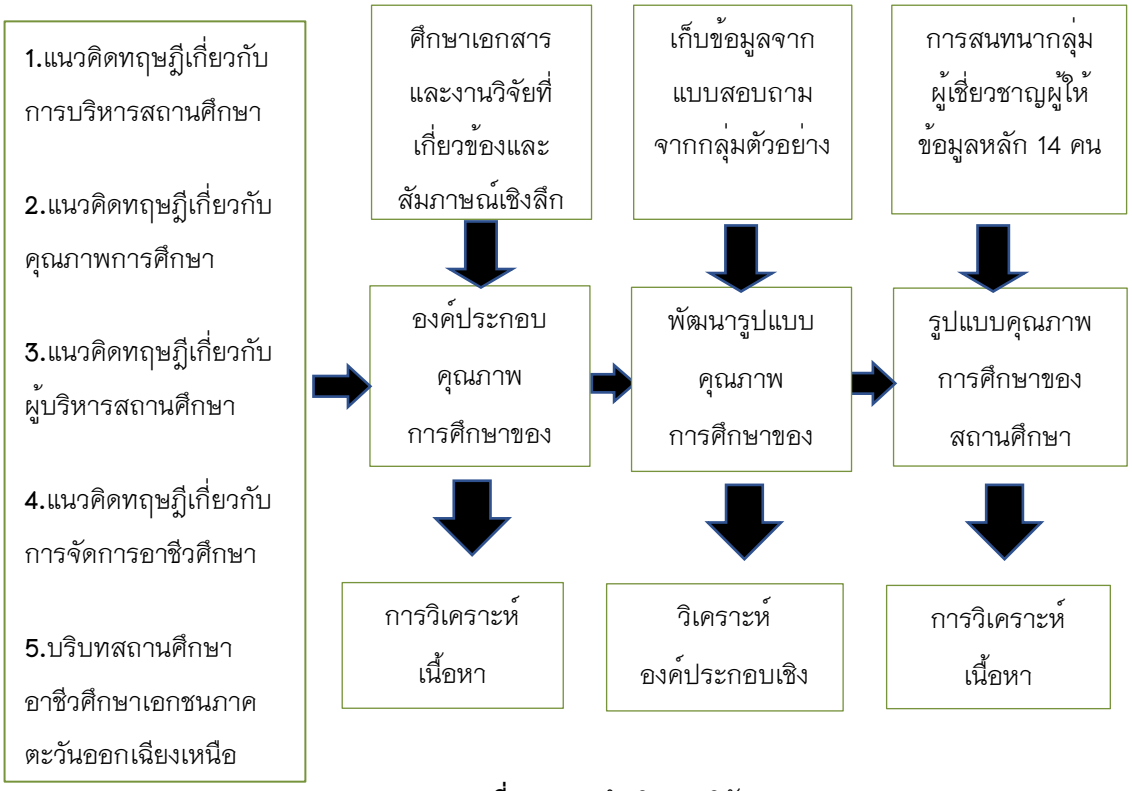

ภาพที่ 1 กรอบดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหาร รองผู้บริหารและครูผู้สอนของสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวนสถานศึกษา 189 แห่ง จำนวนประชากร 945 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหาร รองผู้บริหาร และครูผู้สอนของสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 275 คน ผู้วิจัยได้กำหนดการสุ่มตัวอย่างจากประชากรโดยการเปิดตารางของเครจซี่และมอร์แกน (1970) จากนั้นใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยใช้แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ การหาคุณภาพเครื่องมือ มีความตรง และความเที่ยง ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม มีค่าอยู่ระหว่าง 0.60–1.00 สำหรับแบบสอบถามฉบับนี้มีความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.895 ใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีความเที่ยงตรงของเนื้อหาและความถูกต้องสมบูรณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามเอง ตรวจสอบรายละเอียดและเก็บรวบรวมข้อมูล นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลโดยโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยต่อไป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ 1) สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (EFA)

ระยะที่ 2 พัฒนารูปแบบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา อาชีวศึกษาเอกชน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้วยการสนทนากลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก

การวิเคราะห์เพื่อยืนยันความเหมาะสมของรูปแบบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอาชีวศึกษา เอกชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 14 คน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ คือ กลุ่มผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบาย และควบคุมดูแลการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งผู้ให้ข้อมูลหลักได้จากการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling)

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการสนทนากลุ่ม จากผลการวิจัยในระยะที่ 1 นำมาสร้างเป็นร่างรูปแบบคุณภาพการศึกษาสถานศึกษา อาชีวศึกษาเอกชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สำหรับเป็นประเด็นการสนทนากลุ่ม

การรวบรวมข้อมูล ใช้การสนทนากลุ่ม

การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า ตัวแปรนำคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ผู้วิจัยจึงสรุปได้ดังภาพที่ 2

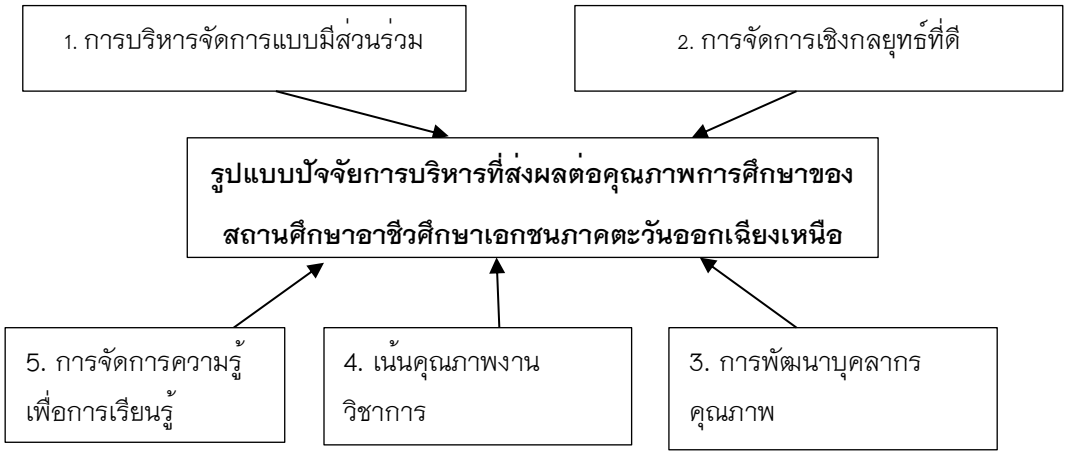

ภาพที่ 2 องค์ประกอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

จากภาพที่ 2 องค์ ประกอบคุ ณภาพการศึ กษาของสถานศึ กษาอาชี วศึ กษาเอกชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ โดยภาพรวมตัวแปรที่เกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอาชีวศึกษา เอกชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 136 ตัวแปร

ผลการวิเคราะห์เชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis) ด้วยวิธีสกัดปัจจัย "PCA" เพื่อให้ได้ตัวแปรสำคัญ

1. การวิเคราะห์เชิงสำรวจ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปข้อตกลงเบื้องต้นที่สำคัญคือตัวแปรมีความสัมพันธ์กัน โดยพิจารณาจากค่า KMO and Bartlett's test ผลการทดสอบ KMO เท่ากับ 0.811 ซึ่งเข้าใกล้ 1 (มากกว่า 0.5 และเข้าสู่ 1) แสดงความเหมาะสมของข้อมูลทั้งหมดในการวิเคราะห์ด้วยเทคนิค Factor Analysis ได้ในระดับดีมาก เพราะค่า KMO สูง และการทดสอบ Bartlett's Test of Sphericity พบว่าตัวแปรต่าง ๆ มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้น ข้อมูลจึงมีความเหมาะสมที่จะนำไปวิเคราะห์ต่อไป

2.การวิเคราะห์องค์ประกอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 136 ตัวแปร โดยใช้วิธีสกัดปัจจัย (Factor Extraction) ด้วยวิธี Principal Component Analysis และการหมุนแกนแบบ Varimax พบว่า ตัวแปรรูปแบบปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอาชีวศึกษา เอกชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สามารถจัดกลุ่มได้ 5 องค์ประกอบ และสามารถอธิบายความแปรปรวนสะดวกทั้งหมดได้เท่ากับ 57.06 เมื่อพิจารณาค่าความแปรปรวนของตัวแปร (eigenvalues) มีค่ามากกว่า 1 และถือเอาค่าน้ำหนักปัจจัย (Factor Loading) ของตัวแปรแต่ละตัวของนั้นมีค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป และตั้งแต่ 3 ตัวแปรขึ้นไปตามวิธีของไกเซอร์ (Kaiser) พบว่า มี 5 องค์ประกอบที่เป็นไปตามเกณฑ์การพิจารณา จึงทำให้ได้ตัวแปรทั้งหมด 85 ตัวแปร

ตารางที่ 1 แสดงค่าน้ำหนักปัจจัย (Factor Loading) ในแต่ละองค์ประกอบหลังหมุนแกน

ลำดับที่	องค์ประกอบ	จำนวนตัวแปร	ค่าน้ำหนัก (factor – loading)
1	องค์ประกอบที่ 1	51	.607- .835
2	องค์ประกอบที่ 2	15	.605 – .710
3	องค์ประกอบที่ 3	9	.602 – .904
4	องค์ประกอบที่ 4	5	.675 – .855
5	องค์ประกอบที่ 5	5	.644 – .751
รวม		**85**	**.602- .904**

จากตารางที่ 1 พบว่า สรุปได้ว่า รูปแบบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอาชีวศึกษา เอกชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย 5 ซึ่งเกิดจากการจัดกลุ่มใหม่ของตัวแปร ทำให้ตัวแปรจำนวน 85 ตัวแปร สามารถนำเสนอเป็นแผนภาพได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 2 การยืนยันรูปแบบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

รูปแบบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา อาชีวศึกษาเอกชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ โดยมีรายละเอียดของดังนี้ 1) การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 4 ตัวแปรย่อย 2) การจัดการเชิงกลยุทธ์ที่ดี ประกอบด้วย 4 ตัวแปรย่อย 3) การพัฒนาบุคลากรคุณภาพ ประกอบด้วย 5 ตัวแปรย่อย 4) เน้นคุณภาพงานวิชาการ ประกอบด้วย 3 ตัวแปรย่อย และ 5) การจัดการความรู้เพื่อการเรียนรู้ ประกอบด้วย 3 ตัวแปรย่อย

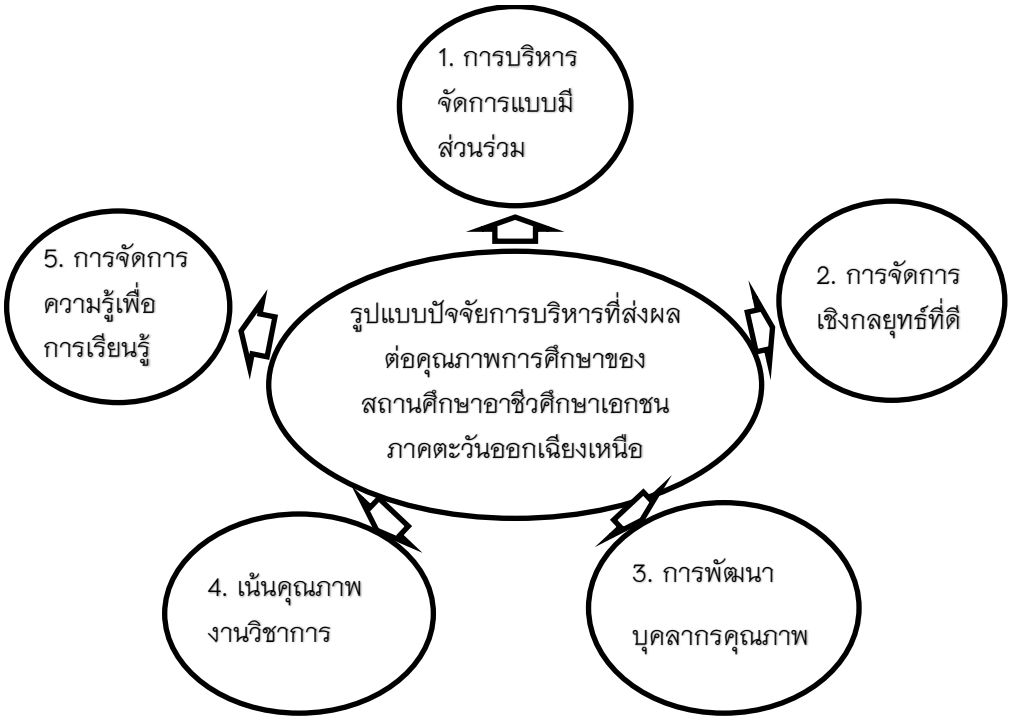

ภาพที่ 3 แสดงรูปแบบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอาชีวศึกษา เอกชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

อภิปรายผลการวิจัย

1.ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า องค์ประกอบที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอาชีวศึกษา เอกชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ประกอบด้วย

1) มีการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม 2) การจัดการเชิงกลยุทธ์ที่ดี 3) การพัฒนาบุคลากรคุณภาพ 4) เน้นคุณภาพงานวิชาการ 5) การจัดการความรู้เพื่อการเรียนรู้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ

1) องค์ประกอบที่ 1 “การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม” ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่ากระบวนการการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลจะเป็นเป้าหมายสำคัญในการสร้างโอกาสให้กับเยาวชนให้ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพได้ตามมาตรฐาน โดยสามารถบริหารจัดการได้อย่างคล่องตัวตามสภาพและนำวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศหรือการบริหารเชิงกลยุทธ์มาใช้ในการบริหารจัดการครอบคลุมภารกิจทุกด้านของสถานศึกษานั้น

2) องค์ประกอบที่ 2 “การจัดการเชิงกลยุทธ์ที่ดี” ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา เอกชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ต้องมีการวางแผนเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จตามแผนที่ได้วางไว้ สอดคล้องกับผลการวิจัยต้องมีผู้บริหารที่มีสมรรถนะการนำองค์กรที่ดี ตามแนวคิดของ ฟาโยว์ Fayol, Henri (2004) ซึ่งได้เสนอแนวคิดและกำหนดหลักเกณฑ์ในการบริหารของผู้บริหารดังนี้ 1) การวางแผน ที่ผู้บริหารจะต้องเตรียมการวางแผนการทำ 2) การจัดองค์การ ผู้บริหารจะต้องเตรียมจัดโครงสร้างขององค์การให้เหมาะสมกับทรัพยากรทางการบริหาร 3) การสั่งการ ที่ผู้บริหารจะต้องมีการวินิจฉัยสั่งการที่ดี 4) การประสานงาน การที่มีผู้บริหารมีหน้าที่เชื่อมโยงต่าง ๆ ขององค์การสอดคล้องกัน และ 5) ผู้บริหารคอยควบคุมและกำกับกิจกรรมต่าง ๆ ภายในองค์การให้ดำเนินไปตามแผนที่วางไว้

3) องค์ประกอบที่ 3 “การพัฒนาบุคลากรคุณภาพ”ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา เอกชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ให้การส่งเสริมและสนับสนุนบุคลากรโดยให้ความสำคัญเป็นลำดับต้น ทั้งนี้หากองค์กรมีวิธีการในการสร้างความผูกพันจัดการและพัฒนาบุคลากรเพื่อนำศักยภาพของบุคลากรมาใช้อย่างเต็มที่ให้สอดคล้องไปในทางเดียวกันกับพันธกิจกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการโดยรวมขององค์กรหมดนี้ให้พิจารณาความสามารถขององค์กรในการประเมินความต้องการด้านขีดความสามารถและอัตรากำลังบุคลากรและความสามารถในการสร้างสภาพแวดล้อมของบุคลากรที่ก่อให้เกิดผลการดำเนินการที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชุติมา จันทร์ประเสริฐ กมลมาลย์ ไชยศิริธัญญา และสุขุม มูลเมือง (2564) ที่ได้กล่าวถึงประเด็นการมุ่งเน้นบุคลากรว่าเป็นเรื่องสำคัญอย่างหนึ่งในการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ เนื่องจากบุคลากรมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งยวดในการดำเนินนโยบายการมุ่งสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา หากบุคลากรได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ก็จะส่งผลให้การดำเนินงานต่าง ๆ ของสถานศึกษาประสบความสำเร็จตามเป้าประสงค์ที่ตั้งไว้

4) องค์ประกอบที่ 4 “เน้นคุณภาพงานวิชาการ”ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าสถาบันอาชีวศึกษาเอกชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีการส่งเสริมให้นักเรียนได้มีการแสดงออกตาม

ความรู้ ความถนัด และประสบการณ์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กันตพัฒน์ มณฑา (2561) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความพึงพอใจของผู้ปกครอง รองลงมาคือ ความพึงพอใจของครู คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตามลำดับ เมื่อพิจารณาค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ปรากฏผลดังนี้ ด้านผู้บริหาร ตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ บทบาทของผู้บริหาร ด้านครู ตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ คุณธรรมจริยธรรมของครู ด้านการบริหารการศึกษา ตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ภารกิจนโยบายและจุดเน้น การจัดโครงสร้างและการบริหารอย่างเป็นระบบ ด้านการจัดการเรียนรู้และการวิจัย ตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านความสัมพันธ์และความร่วมมือของชุมชน ตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ บทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร พบว่า คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาได้รับอิทธิพลรวมสูงสุดจากตัวแปรด้านครู รองลงมาคือ ด้านการบริหารการศึกษา ด้านผู้บริหาร ด้านการจัดการเรียนรู้ และการวิจัยด้านความสัมพันธ์และความร่วมมือของชุมชน โดยมีอิทธิพลทางบวก และโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

5) องค์ประกอบที่ 5 “การจัดการความรู้เพื่อการเรียนรู้”ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา เอกชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ต้องเน้นให้มีการถ่ายทอดองค์ความรู้ออกมาเป็นเอกสารเพื่อเป็นการเผยแพร่และกระจายความรู้ในองค์กรได้อย่างง่ายและสะดวกขึ้น ทำให้เกิดการตัดสินใจที่ดีกว่าและเร็วกว่า ทำให้ง่ายที่จะพบข้อมูลและแหล่งที่สำคัญทำให้เกิดการใช้ซ้ำความคิด เอกสาร และความชำนาญ การใช้ซ้ำดีต่อองค์กรเพราะลดการทำงานซ้ำ ไม่ทำให้เกิดปัญหา ประหยัดเวลา และทำให้เกิดความก้าวหน้า ไม่ทำให้เกิดการทำงานที่ซ้ำซ้อน ไม่ทำให้เกิดการทำผิดเป็นครั้งที่สอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ กันตพัฒน์ มณฑา (2561) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสานักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร พบว่า คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาได้รับอิทธิพลรวมสูงสุดจากตัวแปรด้านครู

รองลงมาคือ ด้านการบริหารการศึกษา ด้านผู้บริหาร ด้านการจัดการเรียนรู้ และการวิจัยด้านความสัมพันธ์และความร่วมมือของชุมชน

2. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า รูปแบบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ 19 ปัจจัย

1) การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม ควรมีการดำเนินการดังต่อไปนี้ (1) การสร้างความสัมพันธ์กับคนในชุมชน การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย (2) จัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้

2) เพื่อให้เกิดการการจัดการเชิงกลยุทธ์ที่ดี ควรมีการดำเนินการดังต่อไปนี้ การนำการบริหารสู่ความเป็นเลิศเข้าสู่ กระบวนการด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์ สามารถช่วยองค์กรในการจัดทำวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์และ แผนปฏิบัติการ การถ่ายทอดวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการเพื่อนำไปปฏิบัติ ตลอดจน วิธีการวัดผลความก้าวหน้า

3) เพื่อให้เกิดการพัฒนาบุคลากรคุณภาพ ควรมีการดำเนินการดังต่อไปนี้ การนำการบริหารสู่ความเป็นเลิศเข้าสู่กระบวนการ ด้านการมุ่งเน้นบุคลากร สามารถช่วยให้องค์กรสร้างความผูกพันจัดการและพัฒนาบุคลากร เพื่อใช้ศักยภาพของบุคลากรอย่างเต็มที่ให้สอดคล้องไปในทางเดียวกันกับพันธกิจขององค์กร กลยุทธ์ และ แผนปฏิบัติการโดยรวม ตอบสนองความต้องการด้านขีดความสามารถและอัตรากำลังบุคลากร เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมของบุคลากรที่ก่อให้เกิดผลการดำเนินการที่ดี

4) เพื่อให้เกิดการเน้นคุณภาพงานวิชาการ ควรมีการดำเนินการดังต่อไปนี้ (1) ผู้บริหารส่งเสริมจัดการเรียนการสอนที่เน้นพัฒนาการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ (2) สถานศึกษายึดหลักการเรียนรู้เน้นสมรรถนะด้านวิชาชีพและวิชาการ โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน สถานประกอบการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน (3) จัดกิจกรรมเน้นให้นักศึกษามีคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสาธารณะ การนำการบริหารสู่ความเป็นเลิศเข้าสู่การวัดผลลัพธ์ สามารถช่วยให้องค์กรประเมินผลการดำเนินการขององค์กร และการปรับปรุงด้านที่สำคัญทุกด้าน

5) การจัดการความรู้เพื่อการเรียนรู้ ควรมีการดำเนินการดังต่อไปนี้ (1) การส่งเสริมการจัดการความรู้เพื่อการเรียนรู้ของบุคลากรอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง (2) การเผยแพร่หรือการนำผลงานที่เป็นนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานสร้างสรรค์หรืองานวิจัยไปใช้ประโยชน์ได้จริง (3) การใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ (4) การเชื่อมโยงการจัดกระบวนการเข้ากับการปรับปรุงองค์กรวิธีต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

กระบวนการการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลจะเป็นเป้าหมายสำคัญในการสร้างโอกาสให้กับเยาวชนให้ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพได้ตามมาตรฐาน ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ประสานความช่วยเหลือและหรือได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้จากบุคลากร สถาบัน หน่วยงานด้านการศึกษา สามารถแสวงหาและระดมทรัพยากรทางเทคโนโลยีด้านต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความเป็นเลิศในการจัดการศึกษา ผู้บริหารควรมีการวางแผนการปฏิบัติการทั้งระยะสั้นและระยะยาว และผู้บริหารควรมีการจัดทำแผนกลยุทธ์สถานศึกษา ควรมีการพัฒนาบุคลากรคุณภาพ ผู้บริหารควรกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบตามความรู้ความสามารถ และผู้บริหารควรมีการสร้างแรงจูงใจเพื่อให้บุคลากรมีความกระตือรือร้น และเต็มใจในการปฏิบัติงาน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษารูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของของสถานศึกษา อาชีวศึกษาเอกชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือในตัวแปรด้านอื่น ๆ

2) ควรมีการศึกษาวิจัยการจัดการความรู้เพื่อมาพัฒนาการบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา อาชีวศึกษาเอกชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต

3) ควรมีการศึกษาปัจจัยหรือตัวแปรที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริหารของของสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

เอกสารอ้างอิง

กันตพัฒน์ มณฑา. (2561). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษากรุงเทพมหานคร*. ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาภาวะผู้นำและนวัตกรรมการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสยาม.

ชุติมา จันทร์ประเสริฐ กมลมาลย์ ไชยศิริธัญญา, สุขุม มูลเมือง (2564). รูปแบบความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์. *The Journal of Research and Academics,*4(4*)* ,143–156.

ชุลีพร อร่ามเนตร. (2562). *ยกระดับคุณภาพคนไทย 4.0 เรียนรู้ สร้างนวัตกรรม พลเมืองเข้มแข็ง*. สืบค้นเมื่อ 26 มีนาคม 2566, จาก https://www.komchadluek.net/news/edu-health/365993.

เบญจวรรณ ศรีคำนวล. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาในจังหวัดลำปาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. *Veridian E-Journal, Silpakorn University*, 10(2), 2535-2548.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2561). *สภาวะการศึกษาไทยปี 2559/2560 แนวทางการปฏิรูปการศึกษาไทยเพื่อก้าวสู่ยุค Thailand 4.0*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

Fayol Henry. (1967). *General and Industrial Management*. New York: Pittnans Publishing Corporation

Henderson, Iain S. (2008). *Managerial Competencies: three dimension to managerial effectiveness*. สืบค้นเมื่อ 26 มีนาคม 2566, จาก http://www.alummi.absmba.com/ablmmi/pdf/managerial competencies.pdf.

Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement,* 30(3),607-610.

McClelland D C. (1971). *Assessing Human Motivation*. General Learning Press. New York.

Parker. (2018). *Factors that contribute to a successful secondary vocational education program in the state of Mississippi.* Mississippi: University of Southern Mississippi.